

ANBEFALET

af Søren Høgh Ipland @sorenipland

Skrækeksemplet er Frankrig, som er ved at gå op i den sociale limning. Da De Gule Veste gik på gaden i 2018, var det et udtryk for manglende solidaritet mellem storbyeliterne og de 60%, som bor ude i det såkaldt perifære Frankrig.

BOG 'RIGE BØRN LEGER BEDST: ET PORTRÆT AF DET DANSKE KLASSESAMFUND'
Lars Olsen, Sune Caspersen, Jørgen Goul Andersen, Lars Andersen og Niels Ploug 2021, Gyldendal

Klassesamfundet findes stadig. Hvis vi ignorerer det, går Danmark op i limningen

Rygterne om klassesamfundets død er stærkt overdrevne. Det er ellers moderne at sige, at klasserne smuldrede, da Danmark blev af-industrialiseret. For med videnssamfundets komme opstod der jo helt nye skel – først og fremmest værdimæssige – som gjorde den gode gamle klasseanalyse irrelevant.

Men industrisamfundet forsvandt aldrig, det blev bare glemt af de toneangivende lag i samfundets top. Sådan konkluderer forfatterne bag den tankevækkende nye debatbog 'Rige børn leger bedst'.

Vi lærer, at danmarkskortet har ændret sig gevaldigt over de sidste 30 år. Arbejderklassen er med sine cirka 40% stadig landets suverænt største befolkningsgruppe. Men den er blevet presset ud af byerne, som nu i stedet er blevet en slags uindtageligt dyre citadeller for overklassen, den øverste middelklasse og deres studerende børn. De rigeste lag er både blevet større og rigere, og de klumper sig i stigende grad sammen i parallelsamfund i storbyerne, hvor man mødes på de samme universiteter og bliver gift med hinanden.

Beskrivelserne i 'Rige børn leger bedst' bygger på solid data og statistik, men bogens store charme består i dens læsevenlige skildringer af Danmark, som sætter ansigt på tallene. Vi kommer fx omkring

Aalborg, hvor borgerne i det velaflagte Hasseris stemmer længere til højre for midten og lever væsentligt længere end arbejderne i Aalborg Øst kun få kilometer derfra.

Og så kommer vi selvfølgelig forbi København, hvor forandringerne står skarpest. I 1987 kom 56% af beboerne på Vesterbro fra arbejderklassen. I 2019 var det tal faldet til 15%. I samme periode voksede overklassen og den højere middelklassens andel fra 4% til 47%. Arbejderne pendler i gennemsnit 74 kilometer til Rådhuspladsen, mens konsulenterne, redaktørerne og finansfolkene kan tage cyklen.

En gennemgående pointe i bogen er, at den voksende klasse-mæssige

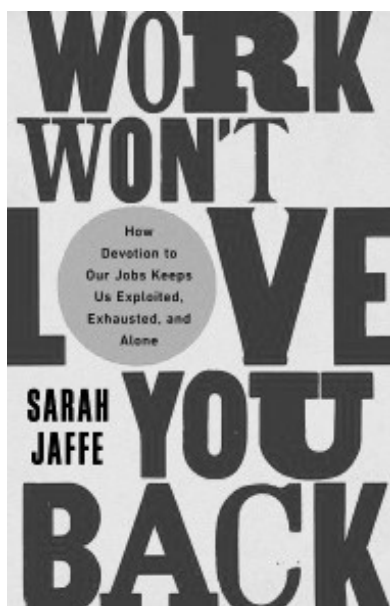
segregering sætter samfundskontrakten under pres. De øverste og toneangivende lag har nemlig ringere velvilje over for velfærdsstaten end de mindre velstillede klasser, som faktisk er afhængige af den. Det skaber mistillid og lede i bunden.

Skrækeksemplet er Frankrig, som er ved at gå op i den sociale linning. Da De Gule Veste gik på gaden i 2018, var det et udtryk for manglende solidaritet mellem storbyeliterne og de 60%, som bor ude i det såkaldt perifære Frankrig. Billedet er ikke blevet bedre under pandemien, hvor politikerledet er eksploderet, mens konspirationer og radikaliserings på begge fløje blomstrer.

Der er solid faglig ballast i bogens

forfatterkollektiv, som bl.a. tæller professor i statskundskab Jørgen Goul Andersen og afdelingsdirektør i Danmarks Statistik Niels Ploug. Argumenterne står skarpt og veldokumenterede. Et par af kollektivets fem penne kommer fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, og derfor overrasker det måske heller ikke, at Mette Frederikssens socialdemokratiske regering ikke får mange kritiske ord med på vejen. Tværtimod.

Det trækker i mine øjne ikke meget fra bogens skarpe og levende analyse, men det er værd at have med, at vi er ude i en debatbog og ikke en videnskabelig afhandling. Og det er en glimrende debatbog.

BOG
'WORK WON'T LOVE YOU BACK: HOW DEVOTION TO OUR JOBS KEEP US EXPLOITED, EXHAUSTED, AND ALONE'
Sarah Jaffe
Bold Type Books, 2021

Nej, arbejdet bærer ikke lønnen i sig selv

Find et job, du elsker, og du behøver aldrig arbejde en dag i dit liv. Den slags Gajol-citater er mange vokset op med. Men hvordan kan det så være, at kun 20% af den globale arbejdsstyrke er engageret i arbejdet, og op mod 40% af amerikanerne siger, at de overvejer at sige op efter pandemien? Journalist Sarah Jaffe begiver sig ud i samfundet for at finde svar. Hun taler med alt fra ulønnede praktikanter over NGO-idealister til topatleter. Budskabet er klart: Idéen om, at arbejdet skal være vores livs kærlighed, er et påskud for at fange os i vilkår, som burde være meget mere menneskevenlige.

PODCAST
'THE FREAKONOMICS RADIO BOOK CLUB'
Freakonomics

Freakonomerne er tilbage

Det er efterhånden en tradition, at vi rydder denne plads, når de suveræne økonomiformidlere fra Freakonomics finder på noget nyt. Og nu har de så gjort det igen. Denne gang drejer det sig om en slags podcast-bogklub, hvor de taler med forfatterne bag tidens mest bemærkelsesværdige faglitteratur. Det er ikke kedeligt, og det handler faktisk heller ikke primært om økonomi. Hør fx hjerneforskeren Alexandra Horowitz forklare, hvordan verden ser ud for en hund. Eller gå i mesterlære hos indflydelsesforskeren Robert Cialdini, der afslører overtalelsens syv grundprincipper. Eller hvad med at høre Netflix-stifteren Reed Hastings' begrundelse for, at firmaer ikke skal have regler? God og lærerig lytning som altid.